UUTISET

Aurinkosähkö on houkutteleva tuotantomuoto verrattuna biodieseliin tai tuulivoimaan. Se ei sido työtä ja tuotto on helpompi ennustaa kuin vaikkapa tuulimyllyn. **ISÄNTÄ ANTTI SARVELA, ITIKAN TILA**

Suomen nuorisotakuu käy malliesimerkiksi

Monia hallinnonaloja, ministeriöitä ja Kelaa yhdistävää nuorisotakuuta pidetään Euroopan komission tavoitteisiin nähden malliesimerkkinä.

Viime vuoden alusta lukien alle 25-vuotiaat nuoret ja alle 30-vuotiaat vastavalmistuneet on pitänyt ohjata töihin, työkokeiluun, kuntoutukseen, opiskelupaikkaan tai työpajaan kolmessa kuukaudessa TE-toimistoon ilmoittautumisen jälkeen. Nuorisotakuun kautta on tavoitettu arviolta jo 300 000 nuorta.

”Eivät nämä asiat mihinkään häviä, vaikka hallitukset vaihtuisivat. EU-komissiossa on kirjattu, että jokaisessa jäsenmaassa nuorisotakuuta pitäisi toteuttaa ainakin vuoteen 2022 saakka”, tiedottaja **Leena Salonen** työ- ja elinkeinoministeriöstä kertoo.

Hän kuvaa Suomen nuorisotakuun toteutustapaa yhdeksi Euroopan kunnianhimoisimmista, koska siinä on sekä koulutus, kuntoutus että työnsaanti mukana.

”Yhteistyön tiivistäminen ei ole lopulta rahajuttu. Nuorisotakuulla pyritään palvelemaan nuoria entistä paremmin olemassa olevien lakien nojalla.”

Ministeriöiden antamassa välikatsauksessa esiteltiin perjantaina kuntien hyviä käytänteitä. Esimerkiksi etsivästä nuorisotyöstä on saatu hyviä kokemuksia. 95 prosentissa kunnista tehdään nyt etsivää nuorisotyötä, kun neljä vuotta sitten sitä tehtiin vain vähän yli puolessa kunnista.

Työpajatoimintaan osallistuu tänä vuonna lähes 14 100 alle 29-vuotiasta nuorta. Pajoja toimii noin 270 kunnassa.

Rahoitusta ne ovat saaneet monista lähteistä, noin kymmenesosan opetus- ja kulttuuriministeriöstä.

LIISA YLI-KETOLA

Nuorilla naisilla jää vähiten säästöön

Yli puolet, 53 prosenttia, 25–35-vuotiaista naisista kertoo kuluttavansa lähes kaiken rahan, minkä ansaitsee.

Yli 60-vuotiaista puolestaan noin kaksi kolmannesta säästää säännöllisesti, kertoo Säästöpankkien selvitys.

Naiset säästävät kyselyn mukaan pienempiä summia kuin miehet, mikä on linjassa sen kanssa, että naisten tulot ovat keskimäärin miesten tuloja pienempiä.

Myös ikä vaikuttaa kuukausisäästön määrään. Siinä, missä joka kuudes yli 60-vuotiais mies ilmoittaa laittavansa kuukaudessa yli 400 euroa säästöön, alle 25-vuotiaista miesvastaajista tähän summaan ei pääse kukaan.

Kun katsotaan synnyttäjien ikäjakaumaa ja opintojen päättämisikää, Säästöpankkiryhmä muistuttaa, että erot rahankäytössä ja säästämisessä selittyvät palkon elämäntilanteella.

Suomalaisten usko oman taloustilanteensa paranemiseen vuoden kuluessa jatkoi hienoista laskua.

Optimistisimpia ovat alle 25-vuotiaat naiset ja 25–35-vuotiaat miehet, joista liki puolet uskoo taloutensa paranevan.

Vain joka kymmenes yli 60-vuotias uskoo samoin.

Talousasiat eivät Säästöpankkien tiedotteen mukaan kiinnosta naisia yhtä usein kuin saman ikäluokan miehiä.

Poikkeuksena olivat viisikymppiset naiset, jotka ohittivat niin talousasioiden tuntemuksessa kuin kiinnostuksessa miespuoliset ikätoverinsa.

Säästöpankkiryhmän barometriin vastasi noin 1 500 yli 15-vuotiasta suomalaista.

MT

Pedot uhka kotieläimille Keski-Pohjanmaalla

Petoeläinten kasvanut määrä heikentää kotieläinten hyvinvointia Keski-Pohjanmaalla, arvioi alueen eläinlääkäreistä ja maatalouden asiantuntijoista koostuva maitoyhteistyöryhmä.

Monilla Keski-Pohjanmaan maatiloilla suurpetohavainnot ovat arkipäivää. Riistakamerat tallentavat petojen liikkeitä.

”Nykytekniikalla havainnot voidaan todentaa, ja niitä on paljon”, sanoo MTK Keski-Pohjanmaan toiminnanjohtaja **Jouni Jyrinki**.

Vuoden 2014 aikana pedot ovat raadelleet kotieläimiä laitumilla ja käyneet tilojen pihoilla repimässä keräilyä odottamassa olleita kuolleita eläimiä.

Metsästyskoiria on hoidettu vakavien vammojen takia ja osa on kadonnut metsään. Moni kissa ja koira on kadonnut pihoilta.

Tavanomaiseen kotieläinten pitoon Keski-Pohjanmaalla ei ole viimeiseen sataan vuoteen kuulunut varautuminen susien ja karhujen varalta.

”Koskaan aikaisemmin ei ole tarvinnut miettiä, onko hoitajan turvallista kulkea pihan läpi navettaan iltatarkastukselle tai onko oikeaoppisesti raatokuljetusta odottava kuollut vasikka revitty pihamaalle”, Jyrinki vertaa.

”Siihen aikaan kun petoeläimet pihamaalla olivat arkipäivää, isännillä on oikeus hoitaa asia itse. Nyt mahdollisuutta ei ole.”

Maitoyhteistyöryhmä on huolissaan paitsi petoeläimistä, myös ihmisten eriarvoistumisesta.

JUKKA KOIVULA

Työryhmä selvittää tullin nimityksiä

Tullin virkavapaalla oleva pääjohtaja **Antti Hartikainen** pyrki ehkä edistämään vaimonsa pääsyä töihin Tulliin, valtiovarainministeriö arvioi.

Ministeriö määräsi perjantaina selvitysryhmän tutkimaan Tullin toimintakulttuuria.

Pääjohtaja Hartikaisen vaimo on työskennellyt pätkissä Tullissa lokakuusta 2012. Sijaisena hän on työskennellyt Tullissa jo aiemmin.

MT–STT

Piensähkö kannattaa käyttää itse

Aurinkopaneelien alentuneet hinnat lisäävät sähkön pientuotantoa. Sähköstä kannattaa käyttää itse mahdollisimman suuri osa, ylijäämän voi myydä sähköyhtiöille tukkusähkön hinnalla.

PENTTI VÄNSKÄ

Aurinkopaneelit ovat tuottaneet sähköä arvioitua enemmän, iisalmelaisen Itikan tilan isäntä Antti Sarvela kertoo.

Useat sähköyhtiöt ostavat pientuottajan sähköä. Sopimukset tehdään aina erikseen tuottajan ja sähköyhtiön välillä.

Hinnassa ei ole hurraamista, sillä yhtiöt maksavat yleensä enintään tukkuhintaa eli pohjoismaisen sähköpörssin hintaa.

Tukkusähkön hinta on pyörinyt kolmen sentin tuntumassa kilowattitunnilta, kun kuluttajalta perittävä sähkön hinta siirtoineen ja veroineen on 11–15 senttiä kilowattitunnilta.

Pientuottajien sähköä ostavien yhtiöiden tiedot löytyvät energiaviraston kotisivuilta, mutta melko hankalasti.

Ostajat on merkitty omakotitalon kuvalla sähkön hintavertailun tuloksiin kohdassa lisätiedot.

Farmivirta välittää

Oulun Sähkönmyynti on kehittänyt Farmivirta-järjestelmän, jossa sähköyhtiö välittää esimerkiksi maatilan tuottaman uusiutuvan sähkön halukkaalle ostajalle. Hinnasta ostaja ja myyjä sopivat keskenään, mutta se ylittää usein normaalin markkinahinnan.

Sähköyhtiö hyötyy järjestelmästä pienehkön välityspalkkion verran.

Oulun Sähkönmyynnin johtaja **Seppo Tuomi** kertoo, että Farmivirtaan halukkaiden tuottajien määrä on lisääntynyt roimasti tämän vuoden aikana ja lähentyy sataa.

Eniten kasvanut myyjäryhmä on aurinkosähkön tuottajat, joita on kymmeniä.

Muita tuottajia ovat puu- tai jätekaasulla sähköä tuottavat, joita on kymmenkunta, pienvesivoimalat ja muutama tuulivoimala.

Tuomen mukaan ostajia Farmivirran uusiutuvalle energialle löytyy silloin, kun hinta on järkevä. Ostaja on usein valmis maksamaan 20–30 prosenttia markkinahintaa kalliimpaa sähköä, kun tietää missä ja miten se on tuotettu.

Aurinkosähköä lisää

Aurinkopaneelien asennus lisääntyy lähinnä siksi, että niiden hinnat ovat pudonneet roimasti viime vuosina, Tuomi arvioi.

Tuomen mukaan lähituotanto on järkevää, koska hajautettu sähkö lisää omavaraisuutta ja huoltovarmuutta.

Oulun Sähkönmyynnin kanssa yhteistyössä toimii sonkajärveläinen Envitecpolis, joka on ympäristöliiketoimintayritys.

Yrityksellä on E-farm, joka edistää uusiutuvaa energiaa. Sen kautta kuka tahansa pääsee tutustumaan maatiloihin, jotka tuottavat uusiutuvaa energiaa.

E-farm on Envitecpolisin myyntijohtajan **Matti Arffmanin** mukaan vielä alkuvaiheessaan. Mukana on viisi maatilaa eri puolilta Suomea, jotka tuottavat uusiutuvaa energiaa puun tai jätteen kaasutuksella, tuulimyllyillä, aurinkopaneeleilla tai biodieselillä.

Arffmanin mukaan pientuotanto on kasvussa ja sähköyhtiöt ovat vuoden aikana heränneet siihen, että pientuottajiltakin voidaan ostaa sähköä.

Siirtomaksut säästyvät

Itse tuotetun sähkön hyöty perustuu omaan käyttöön. Alle 50 kilowatin tehoisen laitoksen tuottajan ei tarvitse maksaa veroja ja myös sähkön siirtomaksut säästyvät.

Pientuottajien toiveissa on nettomittarointi, jolloin yhtiöt laskuttaisivat vain verkkoon syötetyn ja tuottajan käyttämän sähkön erotuksen.

Tällöin sähköä voisi syöttää verkkoon kesällä runsaasti ja hyötyä siitä talvella.

Sähköyhtiöt eivät kuitenkaan suostu tähän, koska ne joutuvat joka tapauksessa investoimaan sähköntuotantolaitoksiin talvikauden huippukäyttöä ajatellen.

JOUKO KYYTSÖNEN

Itikan tilan rakennusten kattojen ilmansuunta ja kulmat olivat sopivat paneeleille, jotka asennettiin paikalleen viime kesänä.

Paneelit maksavat itsensä 10–12 vuodessa

Iisalmelaisen Itikan tilan isäntä **Antti Sarvela** asennutti viime kesänä tilan rakennusten katolle 10 kilowatin aurinkopaneelit, pinta-alaltaan 64 neliötä.

”Niistä pitäisi irrota laskelmien mukaan 8 000 kilowattituntia vuodessa, mutta nyt tuotto näyttäisi olevan selvästi suurempaa.”

Hinta 13 000 euroa

Paneelit maksoivat asennuksineen ja sähkötöineen 13 000 euroa. Tukea siihen ei saanut.

”Takaisinmaksuajaksi laskettiin alkuperäisen suunnitelman mukaan 12 vuotta, mutta se voi siitä lyhentyä kun sähköä tulee enemmän kuin arvioitiin.”

Sähkö pystytään käyttämään omalla tilalla, sillä samalla tilalla toimii myös tilapakkaamo Savon Siemen.

Vaikka tilalla on myös tuulimylly ja sähköä tuotetaan myös biodieselin avulla, Sarvela ei ole solminut myyntisopimusta sähköyhtiön kanssa, koska tilalta ylijäävä sähkömäärä jää pieneksi.

Tilan kokonaiskulutus on 150 000 kilowattituntia ja ostosähkön hinta on suurin piirtein 11 senttiä kilowattitunnilta, Sarvela kertoo.

”Aurinkosähkö on houkutteleva tuotantomuoto verrattuna biodieseliin tai tuulivoimaan. Se ei sido työtä ja tuotto on helpompi ennustaa kuin vaikkapa tuulimyllyn.”

Biodieselillä tuotetun sähkön hinta nousee liki samaksi kuin ostosähkön eli se ei ole ollut taloudellisesti kovin kannattavaa.

JOUKO KYYTSÖNEN

www.konekesko.com
YAMAHA Revs Your Heart

Ilmastopaneeli haluaa eroon fossiilisista polttoaineista tällä vuosisadalla

Yhdistyneiden kansakuntien (YK) alainen ilmastopaneeli IPCC haluaa kokonaan eroon fossiilisista polttoaineista tämän vuosisadan loppuun mennessä.

Valtaosa maailman sähköstä tulisi tuottaa vähähiilisin keinoin vuoteen 2050 mennessä, jos ilmaston lämpenemistä halutaan hillitä.

Kasvihuonepäästöt nyt suurimmillaan

Sunnuntaina julkistetusta raportista ilmenee, että kasvihuonepäästöt ovat kasvaneet ja ovat nyt suuremmat kuin koskaan.

Kehitystä on vauhdittanut väestön kasvu ja kulutustason nousu. Muutos etenee joka tapauksessa seuraavat viisi vuosikymmmentä.

”Vielä on aikaa varautua – mutta hyvin vähän”, sanoi ilmastopaneelin puheenjohtaja **Rajendra Pachauri** sunnuntaina Kööpenhaminassa.

Keinoja tarjolla muutoksen torjuntaan

Mahdollisilla päästövähennyksillä voidaan vaikuttaa siihen, mitä 2060-luvun ilmastossa tapahtuu eli tämän vuosisadan loppupuolen ilmastoon voidaan vaikuttaa, sanoo Ilmatieteen laitoksen pääjohtaja **Petteri Taalas**.

Hänen mukaansa päästöjen kasvun taittamiseen tarvittaisiin iso valikoima keinoja päästöjen rajoittamiseksi.

> Vielä on aikaa varautua – mutta hyvin vähän.«
>
> **RAJENDRA PACHAURI**

Hyvänä uutisena Taalas pitää, että rajoittamisteknologioiden hinta on alentunut.

”Meillä on periaatteessa paremmat mahdollisuudet torjua muutosta, jos poliittista tahtoa asialle löytyy.”

IPCC:n mukaan ilmaston lämpeneminen on selvästi käynnissä ja tulevaisuudessa esimerkiksi helleaaltoja esiintyy erittäin todennäköisesti nykyistä useammin.

Myös tulvien ennustetaan lisääntyvän monilla alueilla.

Ilmastopaneelissa mukana 195 maata

Raportin mukaan ilmakehä ja valtameret ovat lämmenneet, lumen ja jään määrät vähentyneet ja meriveden pinnan korkeudet kohonneet.

Sunnuntaina julkaistu raportti on yhteenveto IPCC:n viidennestä arvioraportista.

IPCC:hen kuuluu 195 maata. Ilmastopaneeli toimii YK:n alaisuudessa.

MT–STT

POLITIIKASTA LYHYESTI

Kuntajohtajilta tyrmäys sote-työlle

Kaksi kolmesta kunnanjohtajasta lykkäisi kunta- ja soteuudistuksen yli kevään vaalien, kertoi lauantaina MTV Uutisten kysely. Vain 4 prosenttia vastanneista arvioi sote-valmistelua melko hyväksi. Yli kolme neljästä katsoo hallituksen onnistuneen erittäin huonosti.

Räty: Myös julkisia palveluja

Sosiaali- ja terveysministeri **Laura Räty** (kok.) painottaa Verkkouutisille, että vähintään osan terveyspalveluista on pysyttävä julkisesti tuotettuina. Niitä ovat ainakin erikoissairaanhoito ja synnytykset, viranomais-, päivystys- ja valmiustoiminnot.